

Briselē, 2026. gada 6. martā
(OR. en)

6615/26
ADD 1

LIMITE

CORLX 193
CFSP/PESC 271
CONUN 20
COARM 19

PIEZĪME

Temats: PADOMES LĒMUMS, ar ko atbalsta globālu ziņošanas mehānismu par nelikumīgiem parastajiem ieročiem un to munīciju, lai samazinātu to novirzīšanas un nelikumīgas nodošanas risku (*iTrace VI*) – Pielikums

PIELIKUMS

PROJEKTA DOKUMENTS

Projekts, kas atbalsta globālu ziņošanas mehānismu par nelikumīgiem parastajiem ieročiem un to munīciju, lai samazinātu to novirzīšanas un nelikumīgas nodošanas risku (*iTrace VI*)

iTrace globālais mehānisms ziņošanai par parastajiem ieročiem un to munīciju

1. Vispārīga informācija un KĀDP atbalsta pamatojums

1.1. Šā lēmuma pamatā ir virkne secīgu Padomes lēmumu, kuru mērķis ir cīnīties pret parasto ieroču un to munīcijas novirzīšanas un nelikumīgas tirdzniecības destabilizējošo ietekmi konfliktu skartajās teritorijās, proti, lēmumi 2013/698/KĀDP, (KĀDP) 2015/1908, (KĀDP) 2017/2283, (KĀDP) 2019/2191 un (KĀDP) 2023/387, kuri izveidoja un uzlaboja *iTrace* globālo ziņošanas mehānismu par parastajiem ieročiem un to munīciju.

Parasto ieroču un to munīcijas novirzīšana, kā arī neatļauta piekļuve to ražošanai un ekspluatēšanai nepieciešamajām sastāvdaļām un tehnoloģijām nepārprotami rada problēmas Savienības drošībai. Kā piemērus var minēt to iegūšanu un tālāku nodošanu, ko veic naidīgas valstis, neatļautu saņēmēju darbības, kas Savienībai traucē īstenot attīstības un krīzes pārvarēšanas, humānās palīdzības un stabilizācijas centienus bruņotu konfliktu skartajās pasaules daļās, un to, ka šādus ieročus noziedznieki, organizēti noziedzīgi grupējumi un teroristi izmanto uzbrukumiem Eiropas teritorijā.

Darbības, kas veiktas saskaņā ar Lēmumu (KĀDP) 2023/387, apliecina – secīgo *iTrace* rīcību īstenošanas laikā kaujaslauka raksturs ir būtiski mainījies. Naidīgas valstis un neatļauti saņēmēji arvien biežāk izmanto plaši pieejamas tehnoloģijas (tai skaitā tās, ko izmanto bezpilota lidaparātu sistēmu ražošanai), lai uzlabotu tradicionālo parasto ieroču un to munīcijas spējas. Strauji palielinās mazjaudas aktoru iespējas izstrādāt arvien sarežģītākus ieročus, un tas arī turpmāk ietekmēs bruņotos konfliktus visā pasaulē.

iTrace projekts ir palīdzējis brīdināt ES dalībvalstis par šīm norisēm un atbalstījis valstu un daudzpusēju rīcību, kuras mērķis ir cīnīties ar ieroču novirzīšanu un nelikumīgām piegādes ķēdēm. *iTrace* stratēģisko nozīmi ES dalībvalstis atkārtoti apstiprināja 2025. gada 14. aprīļa Padomes secinājumos par ieroču eksporta kontroli. Kopš izveides brīža *iTrace* ir darbojies vairāk nekā 40 konfliktu skartās valstīs un izveidojis pasaulē lielāko repozitoriju, kurā tiek glabāta informācija par novirzītajiem parastajiem ieročiem un munīciju, tādējādi palīdzēdams īstenot Kopējo nostāju 2008/944/KĀDP (konsolidēto redakciju), Ieroču tirdzniecības līguma 11. pantu, Starptautisko izsekošanas instrumentu, ANO Rīcības programmu VIKI jomā un Globālo satvaru parastās munīcijas pārvaldībai.

Projekts ir dokumentējis tūkstošiem novirzīšanas gadījumu, palīdzējis veikt kriminālvajāšanu un sniedzis informāciju, kas ir palīdzējusi noteikt sankcijas vienībām, kas naidīgiem aktoriem piegādā ieročus, munīciju un to sastāvdaļas. Šis darbības apliecina, ka *iTrace* ir stratēģiski nozīmīga iniciatīva, kas palīdz pieņemt lēmumus it visos ieroču kontroles un drošības procesos.

1.2. *iTrace* projekts ir parādījis, ka spēj labi reaģēt uz strauji mainīgo pasaules drošības vidi. Tā kā palielinās konfliktu skaits un pieaug to savstarpējā saistība, kas prasa arvien sarežģītāku piegādes ķēdes analīzi un labāku analītisko un datu apstrādes spēju, pieprasījums pēc *iTrace* ģenerētās informācijas turpina pieaugt.

Tāpēc šā lēmuma mērķis ir turpināt darbu pie Lēmumā (KĀDP) 2023/387 paredzētā projekta un to pastiprināt, Savienības politikas veidotājiem un praktiķiem nodrošinot sistemātiski apkopotu politikai nozīmīgu informāciju, kas palīdzētu izstrādāt efektīvas un uz pierādījumiem balstītas stratēģijas cīņai pret ieroču novirzīšanu un nelikumīgām nodošanām.

1.3. Šis lēmums paredz, ka turpina uzturēt un uzlabot *iTrace* globālo ziņošanas mehānismu par ieročiem, kas ietver: plašāku izvietojumu uz vietas, pielāgotu atbalstu dalībvalstīm, proti, konsultācijas, individuālām vajadzībām atbilstošus datu produktus, 24 stundu palīdzības dienestu un verifikāciju pēc nosūtīšanas, un konfliktu skarto valstu valsts iestāžu apmācīšanu un mentorēšanu nolūkā stiprināt spēju veikt izsekošanu un apkarot novirzīšanu.

2. Vispārējie mērķi

Šī rīcība atbalstīs starptautiskos centienus, kuru mērķis ir novērst parasto ieroču un to munīcijas novirzīšanas un nelikumīgas tirdzniecības destabilizējošo ietekmi, sniedzama politiski nozīmīgu informāciju un operatīvo atbalstu. Konkrēti, tā:

- palīdzēs īstenot Kopējo nostāju 2008/944/KĀDP (konsolidēto redakciju), Ieroču tirdzniecības līguma 11. pantu, Starptautisko izsekošanas instrumentu, ANO Rīcības programmu VIKI jomā un Globālo satvaru parastās munīcijas pārvaldībai;
- palīdzēs dalībvalstīm novērtēt novirzīšanas risku un to mazināt;
- identificēs novirzīšanas maršrūtus, aktorus un tīklus, tādējādi palīdzot tiesvedībai;
- stiprinās sadarbību ar ANO struktūrām, INTERPOL (*iArms*), Eiropolu un citiem partneriem;
- sniegs informāciju starptautiskās un reģionālās sadarbības un palīdzības prioritārajās jomās;
- palīdzēs pārraudzīt ITL īstenošanu un pirms eksporta novērtēt novirzīšanas risku un
- uzlabos *CAR* spēju dokumentēt un analizēt ieroču sastāvdaļas un tehnoloģijas.

3. Ilgtermiņa ilgtspēja un rezultāti

Šī rīcība nodrošinās noturīgu un strukturētu satvaru pastāvīgai parasto ieroču un to munīcijas nelikumīgas izplatīšanas pārraudzībai. Tā ievērojami palielinās Savienības iestādēm, dalībvalstīm un starptautiskajiem partneriem pieejamās ar ieročiem saistītās informācijas apjomu, tvērumu un analītisko vērtību un palīdzēs mērķtiecīgi izstrādāt efektīvu politiku parasto ieroču kontroles un eksporta kontroles jomās, cita starpā, sankcijas un riska mazināšanas pasākumus.

Konkrēti, rīcība:

- turpinās papildināt un uzturēt *iTrace* informācijas pārvaldības sistēmu kā ilgtermiņa repozitoriju, kurā tiek glabāti verificēti dati par nelikumīgiem parastajiem ieročiem, munīciju, sastāvdaļām un saistītajām tehnoloģijām;
- ieroču kontroles politikas veidotājiem un praktiķiem nodrošinās stabilu analītisku rīku, kas ļaus apzināt novirzīšanas riskus, noteikt palīdzības un sadarbības prioritārās jomas un sniegt atbalstu reģionālajiem un apakšreģionālajiem koordinācijas mehānismiem;
- joprojām būs pietiekami elastīga, lai, reaģējot uz mainīgajām drošības un politikas prasībām, izstrādātu politikai nozīmīgus produktus;
- palielinās ieroču pārraudzības starptautisko un reģionālo organizāciju efektivitāti, nodrošinot pastāvīgu apmaiņu ar informāciju un tehnisko atbalstu, un
- konfliktu skartajās valstīs veidos stabilas valsts spējas identificēt un izsekot nelikumīgus parastos ieročus un par tiem ziņot, tādējādi pastiprinot iesaisti starptautiskajos ieroču kontroles un tiesībaizsardzības procesos.

4. Rīcības apraksts

4.1. *Projekts Nr. 1. Tehnisko spēju veidošana ieroču identifikācijas un izsekošanas jomā*

Mērķis. Stiprināt konfliktu skarto valstu valsts iestāžu spēju identificēt, dokumentēt, izsekot un pārvaldīt nelikumīgus parastos ieročus un munīciju un novirzīšanas risku novērst jau pašos pirmsākumos.

Darbības. Apmācība un mentorēšana tiks nodrošināta, veicot atkārtotas misijas uz vietas un kopīgas izmeklēšanas. Darbības ietvers instruēšanu par parasto ieroču identificēšanu un dokumentēšanu, apiešanos ar pierādījumiem un pārraudzības ķēdi, Starptautiskā izsekošanas instrumenta īstenošanu, marķēšanas un uzskaites metodēm un par fiziskās drošības izvērtēšanu un krājumu pārvaldību. Apmācība tiks pielāgota valsts vajadzībām, un to nodrošinās tiesībaizsardzības iestādēm, prokuroriem un, attiecīgā gadījumā, miera atbalstīšanas personālam un ANO vai ES misijām.

Rezultāti. Projekts palielinās izsekošanas spējas valstīs, uzlabos piekļuvi, kas tiek dota *iTrace* izmeklēšanas komandām, kuras darbojas uz vietas, palielinās apkopoto datu apjomu un kvalitāti un palīdzēs īstenot ITL, Starptautisko izsekošanas instrumentu, Rīcības programmu, Globālo satvaru parastās munīcijas pārvaldībai visā dzīves ciklā, 16.4.2. IAM un Savienības atbalstītās ieroču kontroles iniciatīvas.

Rādītāji: Trijos projekta īstenošanas gados tiks īstenoti līdz 40 apmācības un mentorēšanas apmeklējumi uz vietas.

4.2. Projekts Nr. 2. iTrace sistēmas uzturēšana un izmeklēšanu uz vietas turpināšana

Mērķis. Projekts nodrošinās, ka tiks turpināta uz vietas veikta izpēte par parastajiem ieročiem un munīciju, kas ir aprītē konfliktu skartajos apgabalos. Projektā prioritāte tiks piešķirta valstīm, kuras dalībvalstīm rada īpašas bažas, cita starpā Irākai, Libānai, Lībijai, Somālijai, Sudānai, Sīrijai, Ukrainai un Jemenai ⁸. Šīs izmeklēšanas uz vietas nodrošinās konkrētus un ārējiem novērotājiem (tostarp ES dalībvalstīm, kas eksportē ieročus) citādi nepamanāmus pierādījumus par novirzītiem parastajiem ieročiem, kas ir nemiernieku un teroristu spēku rokās. Tās palīdzēs izsekot saiknēm starp ieročiem, munīciju un to sastāvdaļām un tehnoloģijām, kas atrasti šajos dažādajos konfliktu skartajos reģionos. Pirms *CAR* veidos būtisku iesaisti valstīs, uz kurām iepriekš neattiecās *iTrace* izmeklēšanas uz vietas vai *iTrace* apmācības un mentorēšanas programmas, tas vienmēr lūgs iepriekšēju apstiprinājumu ES Padomes Neizplatīšanas un ieroču eksporta jautājumu darba grupai.

Darbības. Tiks izvietoti kvalificēti ieroču eksperti, lai uz vietas veiktu analīzi par nelikumīgiem parastajiem ieročiem, munīciju, sastāvdaļām un saistītajām tehnoloģijām, kas atgūti konfliktu skartajās teritorijās. Darbības ietvers uzlabotu fotodokumentēšanu, kriminālistikas izmantošanu, izdzēsta vai bojāta marķējuma atjaunošanu, ražotāja, importētāja un galalietotāja informācijas verificēšanu un saistītā iepakojuma, sūtīšanas un loģistikas dokumentācijas analizēšanu. Izmeklēšanās tiks vērtēti arī lietošanas modeļi, modifikācijas un pielāgojumi kaujaslauka vajadzībām, tostarp komerciālu sastāvdaļu un jaunu tehnoloģiju integrācija.

Visi verificētie pierādījumi tiks augšupielādēti *iTrace* informācijas pārvaldības sistēmā un, attiecīgā gadījumā, tiešsaistes kartēšanas portālā, dodot iespēju salīdzinoši analizēt dažādus reģionus un laikposmus. Iesaiste ar uzticamiem vietējiem partneriem palīdzēs nodrošināt pastāvīgu datu vākšanu, savukārt strukturēta koordinācija ar dalībvalstīm palīdzēs precizēt izmeklēšanas tvērumu, risināt sensitīvus jautājumus un nepieļaut interešu konfliktus.

⁸ Ietver arī darbu, kura mērķis ir atbalstīt Padomes Lēmumu 833/2014 (konsolidēto redakciju), tostarp Ukrainā dokumentētus priekšmetus.

Rezultāti. Projekts ļaus iegūt stabilu un salīdzināmu kopumu ar verificētiem pierādījumiem par novirzīšanu un nelikumīgu tirdzniecību dažādos karadarbības apgabalos. Tas ļaus dalībvalstīm labāk izprast nelikumīgas piegādes ķēdes, nelikumīgas tirdzniecības metodoloģiju un slēpšanas paņēmienus un stiprinās to spēju ar eksporta kontroles, sankciju un tiesībsardzības palīdzību izbeigt nelikumīgas nodošanas.

Rādītāji. Trijos projekta īstenošanas gados tiks veiktas līdz 75 izvietošanas uz vietas, tai skaitā, ja nepieciešams, tiks veiktas pagarinātas misijas.

4.3. Projekts Nr. 3. Pielāgots atbalsts dalībvalstīm

Mērķis. Dalībvalstu ieroču eksporta kontroles iestādēm un politikas veidotājiem sniegt pielāgotu operacionālu un analītisku atbalstu saistībā ar novirzīšanas riskiem un kontroli pēc eksporta.

Darbības. Atbalsta ietvaros tiks rīkotas regulāras divpusējas konsultācijas un galvaspilsētu apmeklējumi, nodrošināts 24 stundu palīdzības dienests, uzturēti droši tiešsaistes vadības paneļi, kas straumē šifrētus *iTrace* datus, uzturēts, nodrošināts un būtiski uzlabots *iTrace* globālais ziņošanas mehānisms, kas ietvers pārskatītu datu modeli un datu ievadi un analīzi ar mašīnmācīšanās palīdzību, un pēc oficiāla lūguma tiks rīkotas verificācijas misijas pēc nosūtīšanas vai piegādes.

Rezultāti. Projekts stiprinās novirzīšanas riska novērtēšanu, uzlabos uzraudzību pēc eksporta, sniegs palīdzību saistībā ar licencēšanas lēmumiem, kas paredzēti Kopīgajā nostājā 2008/944/KĀDP un ITL, un veicinās apzinātu iesaisti starptautiskajos politikas procesos.

Rādītāji. Līdz 20 apmeklējumi dalībvalstu galvaspilsētās; pastāvīga vadības paneļu darbības un palīdzības dienesta pakalpojumu nodrošināšana.

4.4. Projekts Nr. 4. Saskare, politikas ieteikumi un starptautiskā koordinācija

Mērķis. Lai atbalstītu parasto ieroču kontroli, veicināt *iTrace* produktu efektīvu izmantošanu un stiprināt starptautisko koordināciju un apmaiņu ar informāciju.

Darbības. Darbības ietvers piedalīšanos starptautiskās konferencēs un politikas procesos, mērķtiecīgu diplomātisku iesaisti, politisku padomu došanu un darbu pie oficiālas vienošanās par informācijas apmaiņu ar attiecīgajām organizācijām, kas var sniegt datus *iTrace*.

Rezultāti. Palielināta starptautiska informētība par *iTrace*, uzlabota sadarbība ar partneriem ārpus ES un stiprināta ieroču kontroles un sankciju satvaru politikas saskaņotība.

Rādītāji. Projekta īstenošanas laikā tiks rīkotas līdz 50 saskares un politisku padomu došanas darbības.

4.5. Projekts Nr. 5. iTrace izpētes produkti

Mērķis. Sagatavot autoritatīvus izpētes produktus, kam pamatā ir *iTrace* dati un ko izmanto politikas diskusijās un operatīvai reaģēšanai uz novirzīšanu un nelikumīgu tirdzniecību.

Darbības. Padziļināta analīze, kuras rezultātā tiek sagatavoti, recenzēti, publicēti un izplatīti līdz 20 izpētes produkti, kas orientēti uz politiku un kuros apskatīti nozīmīgākie nelikumīgas tirdzniecības modeļi, reģionālas tendences un jauni riski.

Rezultāti. *iTrace* dati kļūst politiski nozīmīgāki, palielinās pārredzamība, un rīcība ir pastāvīgi pamanāma starptautiskajā politikas un mediju vidē.

4.6. Projekts Nr. 6. Parasto ieroču, munīcijas un sastāvdaļu izsekošana un izmeklēšana

Mērķis. Oficiāli iesniegt izsekošanas pieprasījumus un veikt ar tiem saistītu izmeklēšanu, lai identificētu novirzīšanas mehānismus, neatļautas nodošanas tālāk, sankciju pārkāpumus un nelikumīgu parasto ieroču piegādes tīklu uzbūvi.

Darbības. Valstu valdībām tiks iesniegta pastāvīga izsekošanas pieprasījumu programma, un *iTrace* izmeklēšanās tiks dokumentētas vienības, kas ir svarīgas saistībā ar nelikumīgiem parastajiem ieročiem, munīciju un sastāvdaļām. Šīm darbībām atbalsts tiks sniegts ar turpmāku analītisku darbu, kas ietvers piegādes ķēdes rekonstrukciju, tīkla kartēšanu un novirzīšanā iesaistīto finanšu un loģistikas jomas aktoru un starpnieku novērtēšanu. *CAR* turpinās izpēti un izmantos jaunās tehnoloģijas un metodoloģiju, lai uzlabotu izsekojamību un padziļinātu analīzi.

Izsekošana tiks cieši koordinēta ar eksporta un tranzīta valstīm, konkrēti, ar dalībvalstu ieroču eksporta kontroles iestādēm, un palīdzēs identificēt neatļautas nodošanas tālāk, novirzīšanu pēc eksporta un galalietotāja saistību pārkāpumus. Konstatējumi tiks izmantoti novēršanas apkaršanas pasākumos, kas ietver eksporta licencēšanas risku novērtēšanu, sankciju īstenošanu un tīkla izjaukšanas iespējas.

Rezultāti. Projekts paplašinās globālo repozitoriju, kurā tiek glabāti konfliktos izmantotu ieroču un munīcijas izsekošanas dati, padziļinās izpratni par novirzīšanas cilvēciskajiem, finansiālajiem un loģistikas aspektiem un politikas veidotājiem piedāvās īstenojamas iespējas risināt nelikumīgu nodošanu problēmu, kas papildinās tradicionālos ieroču embargo un eksporta kontroli.

5. Atrāšanās vietas

Projektu īstenošanas nolūkā rīkos izvietošanu konfliktu skartajos reģionos, divpusējus pasākumus dalībvalstu galvaspilsētās, notiks dalība starptautiskos forumos un tiks organizētas pētniecības un publikācijas darbības atlasītās vietās Eiropā.

6. Ilgums

Visa rīcības īstenošanas laiks ir 36 mēneši.

7. Īstenošanas vienība un Savienības pamanāmība

CAR integrē nelielas uz vietas strādājošas izmeklēšanas komandas vietējos aizsardzības un drošības spēkos, miera uzturēšanas / miera atbalstīšanas personālā un citos aktoros, kam ir pilnvaras drošības jomā. Kad šie spēki/misijas ir garantējuši drošību nelikumīgu ieroču vai pierādījumu savākšanas objektos, CAR komandas savāc visus pieejamos pierādījumus par tiem un to lietotāju grupām. Pēc tam CAR izseko visus unikāli identificējamus priekšmetus un veic plašas izmeklēšanas par to nelikumīgām nodošanām, piegādes ķēdēm un atbalstu personām, kas apdraud mieru un stabilitāti.

Strādājot kopā ar valsts eksporta licencēšanas iestādēm un nevalstiskām vienībām, CAR rekonstruē par ieroču piegādi bruņotiem konfliktiem atbildīgās piegādes ķēdes, identificējot nelikumīgas darbības un ieroču novirzīšanu no likumīgiem uz nelikumīgiem tirgiem. CAR savāko informāciju reģistrē savā *iTrace* globālajā ieroču uzraudzības sistēmā, kas ir pasaulē lielākais datu par konfliktos izmantotiem ieročiem repozitorijs, jo tajā ir reģistrēti vairāk nekā 1 miljons konfliktos izmantoti ieroči, munīcija un saistīti materiāli.

CAR šo informāciju izmanto, lai: a) brīdinātu dalībvalstis par parasto ieroču un to munīcijas novirzīšanu un b) dotu iespēju īstenot mērķtiecīgas pret novirzīšanu vērstas iniciatīvas, tostarp pārskatītus eksporta kontroles pasākumus un starptautiskas diplomātiskas darbības.

Ir pierādīts, ka ar šīs metodoloģijas palīdzību novirzīšanu var konstatēt gandrīz nekavējoties, jo CAR komandas informāciju par novirzītiem ieročiem dalībvalstīm ir sniegušas, vēl joprojām būdamas izvietotas konflikta skartos reģionos. Dažos gadījumos CAR komandas neatļautu nodošanu tālāk ir atklājušas divu mēnešu laikā pēc tam, kad ieroči atstājuši rūpnīcas teritoriju.

Lēmums (KĀDP) 2019/2191 atbalstīja *CAR*, lai tas varētu turpināt un plašāk izvērst *iTrace* projektu, ko izveidoja Lēmums (KĀDP) 2013/698 (2013. gada 25. novembris) un atjaunoja lēmumi (KĀDP) 2015/1908, (KĀDP) 2017/2283, (KĀDP) 2019/2191 un (KĀDP) 2023/387. Minētie projekti, ko dēvē attiecīgi par *iTrace* I, II, III, IV un V, ir palīdzējuši *iTrace* izveidot par konfliktos iesaistītu ieroču pārraudzības iniciatīvu pasaules mērogā, un tie ir snieguši tiešu atbalstu ES eksporta licencēšanas iestādēm un ieroču kontroles politikas veidotājiem. Pēdējā laikā *iTrace* projekta kritisko nozīmi ES dalībvalstis ir atzinušas 2025. gada 14. aprīļa Padomes secinājumos par ieroču eksporta kontroli, kuros Padome apņēmas turpināt atbalstīt un pilnveidot *iTrace* globālo ziņošanas mehānismu par nelikumīgiem parastajiem ieročiem un to munīciju.

Turklāt 2015. gada 2. decembrī ES rīcības plānā pret šaujammieročiem un sprāgstvielu nelikumīgu tirdzniecību un izmantošanu tika pausts aicinājums “paplašināt *iTrace* izmantošanu” un tika ieteikts visām valsts tiesībsardzības iestādēm, ja tās atklāj ieroču un munīcijas novirzīšanu, salīdzināt konstatējumus ar *iTrace* datiem. 2019. gadā *CAR* noslēdza saprašanās memorandu ar Eiropolu, lai palīdzētu šajās darbībās. Turklāt *CAR* ir *iTrace* datus sniedzis INTERPOL *iARMS* sistēmai un palīdzējis INTERPOL identificēt ieročus, par kuriem dalībvalstis datus ir augšupielādējušas *iARMS* sistēmā.

CAR veic visus atbilstošos pasākumus, lai popularizētu to, ka rīcību ir finansējusi Eiropas Savienība. Šādus pasākumus veiks saskaņā ar Eiropas Komisijas izstrādāto un publicēto Rokasgrāmatu par Eiropas Savienības ārējo darbību komunikāciju un pamanāmību.

CAR tādējādi ar pienācīgiem atpazīstamības pasākumiem un publicitāti nodrošinās Savienības ieguldījuma pamanāmību, izceļot Savienības lomu, nodrošinot tās darbību pārredzamību un vairojot izpratni par šā lēmuma iemesliem, kā arī par Savienības atbalstu šim lēmumam un par šā atbalsta rezultātiem. Uz materiāliem, kas izstrādāti saistībā ar projektu, būs uzskatāmi redzams Savienības karogs saskaņā ar Savienības pamatnostādņēm par karoga pareizu izmantošanu un attēlošanu.

8. Metodoloģija un aizsardzības pasākumi attiecībā valsts valdībām partnerēm

Arī turpmāk *iTrace* rīcības ietvaros tiks nodrošināta politiski līdzsvarota ziņošana. Saskaņā ar *CAR* pamatprincipiem šīs rīcības ietvaros tiks ziņots par nelikumīgiem parastajiem ieročiem un to munīciju, un par to ražošanai un ekspluatēšanai nepieciešamajām sastāvdaļām un tehnoloģijām, ko *CAR* izmeklēšanas komandas, kuras darbojas uz vietas, dokumentē konfliktu skartajās valstīs, neskarot to veidu vai izcelsmi un neatkarīgi no tās puses piederības, kura ir minēto ieroču turētāja. *CAR* atzīst, ka dalībvalstis, kuras atklāj informāciju pārredzamības nolūkā, var pakļaut savu ieroču eksportu plašākai publiskajai kontrolei. Tādēļ, cik vien iespējams, *CAR*:

- (a) savos publiskajos ziņojumos publiskas pārredzamības interesēs minēs dalībvalstis, kuras ir sniegušas informāciju *iTrace* rīcības ietvaros, un
- (b) nodrošinās, ka *iTrace* publiskajos ziņojumos iepriekš minētās dalībvalstis tiek stingri nošķirtas no valstīm, kas konsekventi neatklāj informāciju *iTrace* izmeklēšanu atbalstam.

8.1. Operatīvā skaidrība

Pirms *CAR* veidos būtisku iesaisti valstīs, uz kurām iepriekš neattiecās *iTrace* izmeklēšanas uz vietas vai *iTrace* apmācības un mentorēšanas programmas, tas vienmēr lūgs iepriekšēju apstiprinājumu ES Padomes Neizplatīšanas un ieroču eksporta jautājumu darba grupai. Šādos lūgumos tiks izklāstīts plašais *CAR* izmeklēšanas un metodoloģijas tvērums, kas paredzēts attiecīgajai valstij. Šā Padomes lēmuma pieņemšanas laikā *iTrace* programmas iepriekš ir darbojušās šādās valstīs: Afganistānā, Bahreinā, Beninā, Burkinafaso, Kamerūnā, Centrālāfrikas Republikā, Čadā, Kongo Demokrātiskajā Republikā, Kotdivuārā, Ēģiptē, Etiopijā, Gambijā, Ganā, Indijā, Irākā, Izraēlā, Jordānijā, Kenijā, Libānā, Lībijā, Mali, Mauritanijā, Marokā, Mozambikā, Mjanmā, Nepālā, Nigērā, Nigērijā; Pakistānā, Filipīnās, Saūda Arābijā, Senegālā, Somālijā, Somālijā, Dienvidsudānā, Sudānā, Sīrijā; Togo, Tunisijā, Turcijā, Ugandā, Ukrainā, Apvienotajos Arābu Emirātos un Jemenā.

8.2. Neobjektivitātes mazināšana

CAR atzīst, ka valstu valdību atbilžu uz izsekošanas pieprasījumiem detalizācijas pakāpe – no atbildes nesniegšanas vispār līdz nodošanas dokumentācijas pilnīgai atklāšanai un iesniegšanai – var nozīmēt, ka dalībvalstu publiskās informācijas apmērs atšķirsies. *CAR* apņemas mazināt jebkādu netiešu neobjektivitāti, ko šādas izsekošanas atbilžu atšķirības varētu izraisīt *iTrace* ziņojumos, šādā veidā:

- (a) teksta ievadā nepārprotami norādot visus gadījumus, par kuriem ziņots *iTrace* rīcības ietvaros, kad dalībvalstis ir pārredzami atbildējušas uz izsekošanas pieprasījumiem tādā veidā, kas attiecīgā gadījumā nepārprotami apstiprina nodošanas, uz kuru attiecas izsekošanas pieprasījums, likumību;
- (b) teksta ievadā nepārprotami norādot visus *iTrace* rīcības ietvaros ziņotos gadījumus, kad valstis nav atbildējušas uz izsekošanas pieprasījumiem, ar tekstu “ņemot vērā to, ka nav atbildes uz izsekošanas pieprasījumu, *CAR* nevar komentēt attiecīgās nodošanas likumību” (tas neattiecas uz gadījumiem, kad dalībvalstis atbildē uz konkrētiem izsekošanas pieprasījumiem ir norādījušas iemeslus, kas tām traucējuši atbildēt nekavējoties vai pilnībā); un

8.3. Izsekošanas process

Dalībvalstis un nevalstiskas vienības uz *iTrace* projekta ietvaros izdotiem *CAR* izsekošanas pieprasījumiem atbild pilnībā pēc saviem ieskatiem un rīkojoties saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem par eksporta kontroli un datu konfidencialitāti. Tomēr izsekošanas process ir pats precīzākais veids, kā pārbaudīt *CAR* publiskajos produktos minētās informācijas precizitāti. Tā kā *CAR* puses par novirzīšanu informē pirms informācijas publiskošanas (*iTrace* vai *CAR* publikācijās), izsekošanas saņēmējiem tiek dota iespēja reaģēt uz “apgalvojumiem” un paskaidrot situāciju.

Izsekošanas pieprasījumus attiecībā uz eksporta kontrolei pakļautiem priekšmetiem *CAR* vispirms elektroniski nosūta valdības pastāvīgajai pārstāvniecībai Apvienoto Nāciju Organizācijā Ņujorkā, kaut gan tā mudina valstu valdības administratīvu apsvērumu dēļ iecelt kontaktpunktu galvaspilsētā turpmākai saziņai *iTrace* rīcības ietvaros⁹. Nekontrolētu priekšmetu gadījumā *CAR* izsekošanas pieprasījumus elektroniski nosūta ražotājiem vai eksportētājiem.

Izsekošanas process notiek saskaņā ar *CAR* iekšējo standarta operāciju procedūru 02.02 un sastāv no šādiem posmiem:

- (a) kad iegūti dati, izmeklēšanas komandas uz vietas, kuru uzdevums ir izsekot parastos ieročus un to munīciju, tos marķē, lai tos varētu izsekot *iTrace* globālajā sistēmā ziņošanai par ieročiem;
- (b) *CAR* izsekošanas vienība izskata visus citus datus, kas savākti uz vietas, un kopā ar *CAR* analīzes vienību izdod papildu izsekošanas pieprasījumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem;
- (c) attiecībā uz izsekošanai atlasītajiem priekšmetiem sistēma automātiski i) katram priekšmetam piešķir izsekošanas pieprasījuma numuru, ii) vienotā izsekošanas paziņojumā apkopo izsekošanas pieprasījumus par vienu vai vairākiem priekšmetiem, kuru izcelsme ir no vienas valsts, un iii) katram izsekošanas paziņojumam piešķir korespondences numuru;
- (d) līdz ar izsekošanas pieprasījuma izsūtīšanu sākas 28 dienu nogaidīšanas periods, ņemot vērā valstu procedūras, piemēram, dalībvalstīs. Nogaidīšanas perioda laikā informāciju par attiecīgo priekšmetu nedrīkst publicēt vai atsaukties uz to kādā no *CAR* produktiem;
- (e) ja 28 dienu nogaidīšanas perioda beigās izsekošanas vienība nav saņēmusi atbildi uz izsekošanas pieprasījumu, tā var izdot atgādinājumu (pa e-pastu vai ar tālruna zvanu, saglabājot piezīmes par visu saziņu). Atgādinājums nav pamats jauna 28 dienu nogaidīšanas perioda sākšanai;

⁹ Dalībvalstīm tiek atgādināts, ka Starptautiskā izsekošanas instrumenta un Ieroču tirdzniecības līguma saistības, kas liek ierakstus glabāt vismaz 10 gadus, nekādā ziņā neierobežo dalībvalstu iespējas dalīties ar informāciju, ja ir pieejami ieraksti, kas pārsniedz Starptautiskajā izsekošanas instrumentā un Ieroču tirdzniecības līgumā paredzētās minimālās glabāšanas robežvērtības. Dalībvalstis tiek mudinātas *iTrace* projektam sniegt visu informāciju, kas pieejama par ieroču, munīcijas un saistītu materiālu ražošanu un nodošanu, ja šādi ieraksti pastāv un neatkarīgi no tā, cik ilgs laiks ir pagājis.

- (f) kad izsekošanas vienība saņem atbildi uz izsekošanas pieprasījumu, tā informē visu attiecīgo personālu. Attiecīgais personāls atbildi apspriež ar izsekošanas vienību un lemj par turpmāko rīcību (t. i., vai atbildētājs ir atbildējis uz *CAR* jautājumiem? Vai *CAR* jāveic turpmāki pasākumi vai jāpieprasa precizējumi? Vai *CAR* var izdot tiesības uz atbildi?);
- (g) tiklīdz precizējumi ir saņemti, izsekošanas vienība sastāda paziņojumu par tiesībām uz atbildi. Tas ir kodolīgs apkopojums par informāciju, kas sniegta, atbildot uz *CAR* pieprasījumu, un ietver brīdinājumus par trūkstošu vai nepilnīgu informāciju. Teksts tiek sagatavots tā, lai to *verbatim* atveidotu *iTrace* un citos *CAR* produktos, un tam ir jābūt vispilnīgākajai atskaitei par atbildētāja sniegto informāciju uz izsekošanas pieprasījumu. Izsekošanas vienība teksta projektu pārsūta pārskatīšanai komandai, kura ir atbildīga par izsekošanas pieprasīšanu. Kad minētais teksts ir akceptēts, komanda rakstiski informē izsekošanas vienību, un izsekošanas vienība nosūta tiesības uz atbildi; Dalībvalstīm tiek atgādināts, ka vienošanās attiecībā uz *verbatim* tekstu tiesībās uz atbildi ir vajadzīga tikai tāpēc, lai ziņojums būtu precīzs, un tās mērķis nav ierobežot ziņošanas par priekšmeta pārraudzības ķēdi tvērumu. Visai tiesībās uz atbildi iekļautajai informācijai, ja vien tā nav acīmredzami kļūdaina, vajadzētu būt vērstai uz to, lai sniegtu maksimāli plašu pārskatu par priekšmeta identitāti, ražošanu, eksportu, importu, galalietotājiem, paredzēto galalietojumu, tostarp norādītu iepriekšminētajās darbībās iesaistīto pušu vārdus/nosaukumus.
- (h) ar tiesību uz atbildi nosūtīšanu sākas vēl viens 28 dienu nogaidīšanas periods, kura laikā *CAR* aicina atbildētāju ierosināt papildinājumus vai grozījumus tiesību uz atbildi tekstā;
- (i) ja atbildētājs ierosina grozījumus tiesību uz atbildi tekstā, *CAR* tajā izdara grozījumus un no jauna izdod tiesības uz atbildi. Katru reizi, kad izsekošanas vienība no jauna izdod tiesības uz atbildi, sākas jauns 28 dienu nogaidīšanas periods. Šo procesu var atkārtot tik ilgi, līdz *CAR* uzskata, ka konstruktīva viedokļu apmaiņa ir beigusies. *CAR* nav pienākuma grozījumus tiesībās uz atbildi pieņemt *ad infinitum*;
- (j) tiesību uz atbildi process beidzas vai nu tad, ja attiecīgā valdība vai vienība informē *CAR*, ka teksts ir pieņemams, vai tad, ja *CAR* uzskata, ka turpmāki attiecīgās valdības vai vienības ierosinātie grozījumi ir nederīgi vai lieki, vai tad, ja 28 dienu nogaidīšanas periods beidzas bez atbildes. Ja valdība paziņo, ka tā nepiekrīt *CAR*, un ja *CAR* uzskata, ka izvirzītie iebildumi ir nederīgi vai lieki, *CAR* atsauces uz iebildumiem ir jāiekļauj tiesību uz atbildi tekstā; ja atbildē trūks informācijas par priekšmeta ražošanu, īpašībām vai piegādes ķēdi, *CAR* secinājumus var izdarīt un publiski ziņot, izmantojot savas identificēšanas spējas vai citus uzticamus avotus;
- (k) gadījumos, ja tiesību uz atbildi process turpinās un tuvojas publicēšanas brīdis, divas nedēļas pirms “teksta slēgšanas” *CAR* paziņo atbildētājam, ka turpmāki labojumi pēc “teksta slēgšanas” datuma attiecīgajā publikācijā netiks ņemti vērā;

- (l) ja izsekošanas vienība ir iekļāvusi visus grozījumus un papildinājumus tiesību uz atbildi tekstā, tā teksta projektu pāradresē pārskatīšanai komandai, kas ir atbildīga par izsekošanas pieprasīšanu. Ja teksts tiek akceptēts, *CAR* komanda rakstiski informē izsekošanas vienību. Pēc apstiprināšanas tiesību uz atbildi teksts tiek “slēgts”, un nekādas turpmākas izmaiņas tiesību uz atbildi tekstā vairs nevar izdarīt. Turpmāk šis teksts jebkādos publiskos vai nepubliskos produktos, kas attiecas uz šo lietu, ir jākopē *verbatim*. Tādēļ, pirms tiek izdotas tiesības uz atbildi, izsekošanas vienībai un attiecīgajām komandām ir obligāti pilnībā jāvienojas par tekstu *verbatim*; un
- (m) ja valdība vai vienība savā atbildē uz *CAR* izsekošanas pieprasījumiem identificē nākamo piegādes ķēdes posmu, *CAR* izdod jaunu izsekošanas pieprasījumu attiecīgajai pusei, un izsekošanas process atsākas no a) punkta.

8.4. Iepriekšēja paziņošana

CAR iepriekšēju paziņojumu nosūta visām pusēm, par kurām ir būtiskas atsauces *iTrace* publikācijās. Tas tiek darīts oficiāla paziņojuma formā, ko sagatavo gaidāmās publikācijas autors, un to nosūta izsekošanas vienība. Iepriekšējā paziņojumā apraksta to, kādā veidā ziņojumā tiks sniegtas atsauces uz attiecībām starp valdību vai citu pieminētu vienību un attiecīgo lietu, un ar to ir paredzēts nodrošināt, ka:

- (a) *CAR* ir veicis uzticamības pārbaudi par jebkādiem tā produktos paustajiem apgalvojumiem vai atsaucēm attiecībā uz vienībām; un
- (b) informācija, kas izklāstīta *CAR* produktos, ir precīza un atbilstoša.

Kad iepriekšējs paziņojums ir nosūtīts, sākas 14 dienu nogaidīšanas periods, kura laikā *CAR* aicina saņēmējus pārbaudīt sniegtās informācijas precizitāti un nākt klajā ar iebildumiem, ja tādi ir. Šajā 14 dienu nogaidīšanas perioda laikā informāciju par attiecīgo priekšmetu nedrīkst publicēt vai atsaukties uz to kādā no *CAR* produktiem.

9. Ziņojumi

Reizi ceturksnī tiek iesniegti aprakstoši ziņojumi, kuros detalizēti aprakstītas katra projekta darbības un produkti un kam pamatā ir ar *iTrace* vadības paneli starpniecību pieejami reāllaika dati.